

गृहनिर्माण विभागाच्या अखत्यारीतील
अतिक्रमणे व निष्कासने या कार्यालयातील पदे
प्रतिनियुक्तीने भरण्याबाबतची कार्यपद्धती.....

महाराष्ट्र शासन

गृहनिर्माण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : प्रतिनि-२०१९/प्र.क्र.१२८/झोपनि-२

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : १८ फेब्रुवारी, २०२०

- संदर्भ :** १. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्र. एसआव्ही २०११/ प्र.क्र.१३७/कार्यासन-१२,
दि.१७.१२.२०१६.
२. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्र. एसआव्ही २०१६/ प्र.क्र.५१०/कार्या.१२,
दि.१६.०२.२०१८.
३. गृहनिर्माण विभाग, शासन आदेश क्र. : नियुक्ती २०१८/प्र.क्र.१५० /झोपनी-२,
दि.२७.०९.२०१८.

प्रस्तावना :-

शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणे व अनधिकृत बांधकामे दुर करण्यासाठी स्वतंत्र आस्थापना निर्माण करण्यात आली असून अतिक्रमण निष्कासनाचा कार्यक्रम प्रभावीपणे राबविणे तसेच उपजिल्हाधिकारी (अति./निष्का.) तथा सक्षम प्राधिकारी या पदांचे कर्तव्य व जबाबदाऱ्या या महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सु.नि.व पु.) अधिनियम, १९७१ मधील तरतूदीनुसार झोपडपट्टी वासियांची पात्र/अपात्रता निश्चित करणे, अपात्र झोपडीधारकांचे निष्कासनाची कार्यवाही, परिशिष्ट-२ अंतिम करणे, सर्वेक्षण करणे इ.अत्यंत महत्वपूर्ण व संवेदनशील कामे विहित करण्यात आलेली आहेत.

२. सदर यंत्रणांच्या कामकाजात सुसूत्रता आणण्याच्या दृष्टीने या यंत्रणांची पुनर्रचना करण्यात आली असून बृहन्मुंबई शहराचे मुंबई शहर जिल्हा, मुंबई उपनगर जिल्हा (पश्चिम उपनगरे) व मुंबई उपनगर जिल्हा (पुर्व उपनगरे) असे तीन विभाग करण्यात आले असून, प्रत्येक विभागासाठी स्वतंत्र यंत्रणा निर्माण करण्यात आली आहे. त्यानुसार सदर तिन्ही विभागात विविध पदांचा आकृतीबंध गृहनिर्माण विभागामार्फत तयार करण्यात आला असून, ही सर्व पदे गृहनिर्माण विभागाच्या अखत्यारीत आहेत. सदरहू पदांच्या अनुषंगाने येणा-या कार्यालयीन खर्चाबाबतची तरतुद या विभागाकडून करण्यात येते. तसेच सदरची सर्व पदे ही अस्थायी असून या पदांना दरवर्षी गृहनिर्माण विभागामार्फत मुदतवाढ दिली जाते. सदर पदांवर इतर विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांची परस्पर प्रतिनियुक्तीने/बदलीने

पदस्थापना करण्यात येते. सदर पदावर संबंधित अधिकारी/कर्मचारी हे अतिक्रमण-निष्कासन कार्यालयात परस्पर रुजू/कार्यमुक्त होत असल्याने प्रशासकीय विभाग म्हणून गृहनिर्माण विभागास या पदांचे संवर्ग व्यवस्थापन करणे शक्य होत नाही.

३. सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भाधिन दि.१७.१२.२०१६ व दि.१६.०२.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांच्या प्रतिनियुक्तीने नियुक्तीसाठी अटी व शर्ती आणि नियुक्तीच्या कार्यपद्धती याबाबतचे धोरण निश्चित करण्यात आले आहे. तथापि, सदर शासन निर्णयानुसार कार्यवाही होत नसल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आले आहे.

४. त्याचबरोबर गृहनिर्माण विभागाच्या अधिपत्याखालील अतिक्रमण-निष्कासन कार्यालयातील अधिकारी/कर्मचारी यांचेविरुद्ध महाराष्ट्र नागरी सेवा नियमामधील तरतुदीनुसार करावयाच्या कार्यवाहीचे प्रस्ताव परस्पर जिल्हाधिकारी/विभागीय आयुक्त, महसूल विभाग तसेच इतर विभाग यांना सादर केले जातात. उपरोक्त बाबींचा विचार करता, गृहनिर्माण विभागाच्या अखत्यारीतील अपर जिल्हाधिकारी व उपजिल्हाधिकारी (अति./निष्का.) तथा सक्षम प्राधिकारी या पदावर रुजू करणे/कार्यमुक्त करणेबाबतच्या संदर्भाधिन दि.२७.०९.२०१८ रोजीचा शासन आदेश याद्वारे अधिक्रमीत करून अतिक्रमण/ निष्कासन कार्यालयातील सर्व पदांवर इतर विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांची सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भाधिन दि.१७.१२.२०१६ व दि.१६.०२.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रतिनियुक्तीने पदस्थापना करण्याची कार्यपद्धती निश्चित करण्याचे शासनाच्या विचारधीन होते. त्यानुसार गृहनिर्माण विभागाचा संदर्भाधिन दि.२७.०९.२०१८ रोजीचा शासन आदेश याद्वारे अधिक्रमीत करून खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

१. गृहनिर्माण विभागाच्या अखत्यारीतील मुंबई शहर व मुंबई उपनगरातील अतिक्रमण / निष्कासन या कार्यालयातील सर्व संवर्गातील पदांवरील पदस्थापना ही प्रतिनियुक्ती समजण्यात येईल.

२. सामान्य प्रशासन विभागाच्या प्रतिनियुक्तीबाबतच्या संदर्भाधिन दि.१७.१२.२०१६ व दि.१६.०२.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांच्या प्रतिनियुक्तीने नियुक्तीसाठी अटी व शर्ती आणि नियुक्तीच्या कार्यपद्धती याबाबतचे धोरण निश्चित करण्यात आले

असुन, सदरहू शासन निर्णयांचे पालन होणे आवश्यक आहे. सबब, या विभागाच्या अखत्यारीतील अतिक्रमण / निष्कासन या कार्यालयातील सर्व संवर्गातील पदांवर प्रतिनियुक्तीने पदस्थापना करण्याकरीता गृहनिर्माण विभागामार्फत पुढीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येईल :-

- १) अतिक्रमण / निष्कासन या कार्यालयातील जी पदे प्रतिनियुक्तीने भरावयाची आहेत त्या प्रत्येक पदासाठी मंत्रालयीन इन्ट्रानेट वरील संकेतस्थळावर प्रतिनियुक्त्या (Deputation) या लिंकखाली तसेच विभागाच्या संकेतस्थळावरदेखील जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात येईल.
- २) प्रतिनियुक्तीने नियुक्तीसाठी प्राप्त होणा-या इच्छुक अधिकारी/कर्मचारी यांची संबंधित विभागाकडून अलीकडच्या ५ वर्षांचे गोपनिय अहवाल (साक्षांकित प्रती), संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांचेविरुद्ध भ्रष्टाचार/लाचलुचपत गुन्ह्यासंदर्भातील प्रकरणे, फौजदारी प्रकरण, महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) नियम, १९७९ अंतर्गत नियम ८ खाली विभागीय चौकशी सुरु आहे अथवा शिक्षेची अंमलबजावणी चालु आहे किंवा कसे तसेच मागील १० वर्षांत झालेल्या शिक्षेचा तपशील याबाबतची इत्यंभूत माहिती व ना-हरकत प्रमाणपत्र मागविण्यात येईल. सदरची माहिती संबंधित विभागाने १० कार्यालयीन दिवसात या विभागास पाठविणे बंधनकारक राहील.
- ३) गृहनिर्माण विभागाच्या अखत्यारीतील अतिक्रमण/निष्कासन कार्यालयातील गट-अ व गट-ब (राजपत्रित) या संवर्गातील पदावर प्रतिनियुक्तीने निवड करण्याकरीता पुढीलप्रमाणे त्रिसदस्यीय समिती गठीत करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	सदस्य	पद
१	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव / सचिव (गृहनिर्माण)	अध्यक्ष
२	सह सचिव/उप सचिव (झोपनि-२)	सदस्य
३	अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी (झोपनि-२)	सदस्य सचिव

४) त्याचबरोबर गृहनिर्माण विभागाच्या अखत्यारीतील अतिक्रमण/निष्कासन कार्यालयातील गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड या संवर्गातील पदावर प्रतिनियुक्तीने निवड करण्याकरीता पुढीलप्रमाणे त्रिसदस्यीय समिती गठीत करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	सदस्य	पद
१	संबंधित अपर जिल्हाधिकारी (अति./निष्का.)	अध्यक्ष
२	विभागीय आयुक्त यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
३	संबंधित उपजिल्हाधिकारी (अति./निष्का.)	सदस्य सचिव

५) उपरोक्त समितीने अतिक्रमण/निष्कासन कार्यालयातील पदे प्रतिनियुक्तीने भरण्यासाठी प्राप्त झालेल्या अर्जांची छाननी करून खालील तक्त्यात नमुद सक्षम प्राधिका-यांकडे यादी सादर करतील. सदर सक्षम प्राधिकारी त्यामधून एका पदासाठी एक याप्रमाणे उमेदवारांची निवड करतील :-

अ.क्र.	पदे	सक्षम प्राधिकारी
१	ज्या पदाची वेतनश्रेणी सहाय्या वेतन आयोगानुसार पे बँड रु.१५६००-३९१०० + ग्रेड पे रु.६६०० अशी आहे, त्या किंवा त्यापेक्षा वरिष्ठ वेतनश्रेणीत वेतन घेणारे गट-अ मधील पदे.	मा. मुख्यमंत्री
२	गट-अ (सहाय्या वेतन आयोगानुसार पे बँड रु.१५६००-३९१०० + ग्रेड पे रु.६६०० व त्यापेक्षा वरिष्ठ वेतनश्रेणीतील पदे वगळून) आणि गट-ब (राजपत्रित) पदे.	मा. मंत्री, गृहनिर्माण
३	गट-ब (अराजपत्रित), गट-क आणि गट-ड मधील पदे.	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, गृहनिर्माण

३. गृहनिर्माण विभागाच्या अखत्यारितील अतिक्रमण / निष्कासन कार्यालयातील कोणत्याही पदावर अन्य विभागाकडून परस्पर पदस्थापना करण्यात येऊ नये. जर अशाप्रकारची परस्पर पदस्थापना केल्यास, संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांना सदर पदावर रुजू करून घेण्यात येणार नाही.

त्याचबरोबर सदर पदावरील अधिकारी/कर्मचारी यांचा प्रतिनियुक्तीचा कालावधी संपुष्टात आल्यानंतर किंवा तत्पुर्वी क्षेत्रीय कार्यालयाने त्यांना परस्पर कार्यमुक्त करू नये.

४. गृहनिर्माण विभागाच्या अधिपत्याखालील अतिक्रमण / निष्कासन या कार्यालयातील पदावर प्रतिनियुक्तीने कार्यरत असलेल्या अधिकारी/कर्मचारी यांना प्रतिनियुक्तीच्या कालावधीत निलंबित करणेबाबतची कार्यवाही गृहनिर्माण विभागाकडून करण्यात येईल. त्याचबरोबर विभागीय चौकशीची कार्यवाहीसुद्धा गृहनिर्माण विभागामार्फत करण्यात येऊन अंतिम शिक्षा संबंधित दोषी अधिका-यांवर बजावण्याची कार्यवाही अधिकारी/कर्मचारी यांच्या मुळ नियुक्ती प्राधिका-याकडून करण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००२१८१२५१०६४००९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(श्रीनिवास मोकलीकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. विरोधी पक्षनेता (विधानसभा / विधानपरिषद), विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
४. महाराष्ट्र विधानमंडळाचे सर्व सन्माननीय विधानसभा / विधानपरिषद सदस्य
५. अपर मुख्य सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
६. अपर मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
७. अपर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
८. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
९. मा. मंत्री, गृहनिर्माण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
१०. मा. राज्यमंत्री, गृहनिर्माण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, वांद्रे (पुर्व), मुंबई-५१
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर

१३. विभागीय आयुक्त सर्व
१४. जिल्हाधिकारी मुंबई शहर/ मुंबई उपनगरे
१५. सर्व अपर जिल्हाधिकारी (अति./निष्का.)
१६. सर्व उप सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१७. सर्व अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१८. सर्व उपजिल्हाधिकारी (अति./निष्का.) तथा सक्षम प्राधिकारी
१९. निवड नस्ती (झोपनी-२).